

[Bertel Dahlgaard.]

dummende og skadeligt, når det sker i en form, der overfor udlandet direkte udsår mistillid til dansk økonomi.

Af partipolitiske grunde slår man efter regeringen, men rammer landet. Var det ikke muligt, at vi herhjemme efterhånden kunne nå frem til en mere loyal form for oppositionspolitik? Til syvende og sidst er det jo folkestyret og det politiske liv, man bringer i miskredit hos befolkningen.

Danmark skal nu med de svage kræfter, vi råder over, søge at modvirke, at vi rives med af inflationsbevægelsen, men dertil kommer, at vi må leve i uvished om, hvorledes prisudviklingen vil blive med hensyn til de råstofftilførsler, som vor produktion er så afhængig af. Det er et lyspunkt, at vor landbrugseksport i den nærmest kommende tid vil hjembringe stigende priser, hvad der også letter det tryk, som stigende produktionsomkostninger har lagt på erhvervet, og det er et lyspunkt, at dansk industrieksport endnu finder god afsætning. Men prisudviklingen medfører jo samtidig, at vi i løbet af få måneder herhjemme vil møde nye stigende produktionsomkostninger. Jeg mindes næppe noget tidspunkt, hvor det har været mere nødvendigt, at alle betydende faktorer indenfor statsstyre og erhvervsliv mødes i fælles forståelse af det farlige farvand, vi befinder os i. Det er ud fra disse betragtninger, det radikale venstre har foreslået, at der meget hurtigt finder en rådslagning sted om, hvorledes finans-, kredit- og lønpolitikken kan samordnes, så der skabes en fast langtidslinie til sikring af produktionens konkurrenceevne og dermed af beskæftigelsen.

Vi ser nu, at de andre vesteuropæiske lande ligesom Danmark må sætte ind med foranstaltninger imod, at konjunkturerne løber løbsk. Det vil være altfor kortsynet at gå ud fra, at højkonjunkturen fortsætter, vi må i tide berede os på den dag, da konjunkturerne vender, og hvor vi gerne alligevel skulle kunne opretholde tilfredsstillende beskæftigelse. Hele erhvervslivet og ikke mindst arbejderstanden er livsinteresset i, at vi er forberedt, så meget mere som de store årgange også til den tid vil melde sig med berettigede krav på uddannelse og arbejde.

Jeg har af åbningstalens ord fået det

indtryk, at den højtærede statsminister ikke er fremmed for disse synspunkter og for alvoren i de problemer, vi er stillet overfor.

Det er i forbindelse med hele denne problemstilling, spørgsmålet om pristallet og pristalsreguleringen er sat under debat. Anvendelsen af pristallet som lønregulerende faktor har betydelige samfundsmæssige fordele; den skaber større stabilitet og ro på arbejdsmarkedet og indenfor erhvervslivet i det hele taget, den er betingelsen for, at der kan sluttet overenskomster over et længere tidsrum. Men der klæber selvfølgelig også mangler ved denne form for lønregulering, og det er klart, at der med hensyn til grundlaget for beregningen af pristallet kan gøre sig forskellige anskuelser gældende. Det var det, der kom så stærkt frem i forbindelse med det såkaldte „kartoffelpristal“ i sommer, hvor en række sammenstødende, ekstraordinære omstændigheder gav et for almindelige mennesker ganske uforståeligt resultat. I forbindelse hermed er igen opstået tanken om et såkaldt velstandstal, der skulle fremkomme som en kombination af prisbevægelsen og det samlede samfunds indtjeningssevne.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen nedsatte jo som finansminister et udvalg til at overveje eventuelle ændringer i pristallets beregning, herunder også muligheden for beregningen af et sådant velstandstal. Udvalget kom til det resultat, at det ikke lod sig gøre, heri var alle indenfor udvalget enige. Jeg ser nu, at også det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen forleden på de jyske husmænds sendemandsmøde har udtalt, at han ikke mener, denne tanke lader sig praktisere, men at han anser den i Norge praktiserede ordning for god. Det ærede medlem siger, at i Norge bevirker en prisstigning ikke automatisk højere lønninger, men efter hver større pristalsstigning forhandles der om lønningerne under hensyntagen til stigningens årsag og landets samlede økonomi.

Nu er denne karakteristik af den norske ordning vel ikke udtømmende, men iøvrigt er den jo udtryk for den samme tankegang, som jeg har taget til orde for: at en samordning af de økonomiske faktorer er nødvendig. Det er faktisk i dette problem, alle andre er indeholdt, det er her, der skal sættes ind.